

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus V. Qui pacisci possint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

satisfiat per hoc, quòd reverentiâ juramenti, concedat actionem petendi rem juratam, ut dictum est; & hæc suspensio nullo juris textu firmetur.

ARTICULUS V.

Qui pacisci possint?

2572. **C**ommunis regula est, quòd pacisci possint omnes, qui non prohibentur naturâ, vel lege; quia pacisci est de genere permissorum, ut notat Pirhing *cit.* §. 1. n. 7. Naturâ prohibentur omnes, qui consentire non possunt; quia consensus est de natura, seu substantia pacti.

2573. Pro reliquis nota 1. quòd quidem unicuique permissum sit pacisci pacto, quo se ipsum obliget, nisi jure prohibeatur; sed non eo, quo obliget alterum, *L. 11. ff. de obligat. & actionibus.* Layman *l. 3. tr. 4. c. 1. n. 4.* hinc factum alienum promitti non potest, *L. in stipulantem, & L. stipulatio ista, ff. de Verb. signif.*

Not. 2. quòd nemo paciscendo possit alteri, sed sibi acquirere, *L. stipulatio ista, & alteri ff. tit. cit.* Nam ejusmodi obligationes inventæ sunt, ut quisque acquirat, quod suâ interest: à dictis duabus regulis excipe 1. casum, cum quis stipulatur pro eo, cujus juri subjectus est, & promissorem illi obligare potest, ut servus pro suo Domino, filiusfamilias pro Patre; Regularis pro suo Prælato, vel Monasterio, *L. cit. & §. si quis Instit. de inut. stipul.*

2574. Advertendum tamen, quòd tale pactum, vel contractus, si reciprocus sit, claudicet, donec is, qui acceptavit, vel contraxit nomine sui Superioris, non habito prius mandato ejus, rem intimet Superiori, & hic sui subditi factum, ratum habeat, vel respuat. Si autem ratihabitio accedat, æquivaleret mandato; & retrahitur ad diem actûs gesti, ut dicitur *c. cum quis, de Sent. excom. junct. Reg. 10. de Reg. Juris in 6.*

2575. Factam exceptionem extendit Layman *cit. n. 4.* ad publicum Tabellionem, stipulantem, vel acceptantem pro altero, in publica scriptura promissionem, etiam extra judicium; si enim fiat in judicio, nemo dubitat, juxta *n. 2567. V. c. quanquam, de usur. in 6. Sanchez l. 1. de matr. D. 7. n. 11. Molin. tom. 2. D. 264. &c.* excipe 2. eos, qui aliorum administratores

sunt. Nam Tutor pro Pupillo; Curator pro Minore, prodigo, & amente; Rector Ecclesiæ, seu Parochus pro Ecclesiâ, causis pijs, & bonis ad conscientiam pertinentibus, stipulari potest, *L. eum, qui, ff. §. ult. de constituta pecunia.* Et quidem de Rectore Ecclesiæ verum est, licet agat sine autoritate Superioris; modò sit in favorem, & commodum Ecclesiæ; *c. pactum, de pact. in 6. Layman in cit. c. n. 2.* Nam, licet Parochus ex se non possit alienare bona Ecclesiæ suæ, vel agere in ejus damnum, *c. Abbatibus 12. q. 1. & Abbas in c. 1. de his, quæ sunt à Prælati:* potest tamen illis prodesse acquirendo, acceptando, &c. Layman *l. 3. tr. 4. c. 1. Coroll. 2.* Minor autem agens per Procuratorem, sine Tutoris autoritate, esto invalidè agat, *l. 1. & 2. ff. qui legitimam personam standi,* (intellige in ijs, quæ in ejus damnum sunt) in ijs tamen, ubi pro Minore pronuntiat, non agit invalidè; quia lex, quæ Minoribus læsis, ob debilitatem ætatis, subvenit, non debet obesse rebus prosperè gestis, Layman *in cit. c. pactum, n. 2.* & constat *ex Reg. 61. de Reg. Jur. in 6.* ubi dicitur: *quod ob gratiam alicujus conceditur, non esse in ejus dispensationem retorquendum.*

2576. Not. 3. quòd nemo invitus pacisci cogatur, *gloss. in L. 2. C. quæ sit longa consuetudo.* Ex quo sequitur, ad pactum requiri consensum voluntarium, & liberum, non coactum. Quid porro huic regulæ adversativè operetur vis, & metus? dicam in seq. Not. 4. *Lege à paciscendo prohiberi 1. impuberes,* intellige, juxta *n. priorem,* scilicet in damnum suum; non autem in commodum; 2. *prodigos,* qui bonis suis interditi sunt; 3. *Minores,* sub Curatore constitutos, sed intellige ut supra *loc. cit.* jure autem Ecclesiastico illi pacisci prohibentur, quibus prohibita est alienatio sine consensu Prælati, vel Capituli. Excipe Rectorem Ecclesiæ, juxta dicta *n. priore.*

2577. Not. 5. pactis privatorum, etiam juratis, juri publico derogari non posse, *c. si diligenti, de foro compet. L. inter 24. ff. de pact.* jus enim publicum, pactis privatorum mutari non potest, *L. jus publicum, ff. eod.* Layman *in c. ex parte, de Constit. n. 2.* Not. 6. quòd Monasterium, habens privilegium v. g. sepeliendi, possit ei derogare

rogare pacto inito cum Rectore Ecclesiæ de non sepeliendis ejus Parochianis in Ecclesia sua, cæteroque privilegiata, c. *patetum, de pact. in 6.*

1578. Ex his sequitur 1. non solum illicitum, sed etiam invalidum esse pactum, præjudicans juri alterius, non consentientis (c. *plerique, de pactis*) præsertim juri publico ex n. priori; & juri Ecclesiæ, c. *plerique cit.* hinc irritum est pactum in præjudicium juris Ecclesiæ Parochialis; hoc enim est debitum Ecclesiæ Parochiali, c. *fin. de Parochijs.* Sequitur 2. pactum, quod ineunt Clerici v. g. elocantes domum, vel vineam, ut sibi solvantur decimæ, alioquin debitæ Parochiali Ecclesiæ, irritum esse; quia tale pactum est in Ecclesiæ Parochialis præjudicium; unde Parochus eas potest repetere, vel actione personali contra Parochianos, qui eas persolverunt; vel reali contra eos, qui acceperunt; habetur *cit. c. plerique*, & apud Pirhing, *de pact. §. 3. num. 6.*

Sequitur 3. quodd, quamvis quilibet fidelium possit sibi eligere sepulturam in qualibet Ecclesia, habente jus sepeliendi, etiam non Parochiali (c. *1. de sepulturis*) pactum tamen, quo obligetur habere sepulturam in alia, quam Parochiali, esse nullum ex c. *plerique cit.* quia est in præjudicium Ecclesiæ Parochialis, consequenter non valet. Si autem Religiosi, qui pacto renuntiârunt suo privilegio (ut dixi n. priori) post hoc impetrent novum ejusmodi privilegium, recipiendi ad sepulturam quoscunque volentes: non valet adversus pactum initum, nisi ejus in tenore privilegij mentio fiat, quia Pontifex in concessione privilegiorum non vult agere in præjudicium tertij, nisi quantum exprimit. Pirhing *cit. §. 3. n. 10.*

ARTICULUS VI.

De quibus rebus pacisci liceat?

1579. **R**esp. licitum esse pacisci de qualibet re honesta, consistente in commercio humano, sive præsentem, sive absentem, sive etiam futuram, & non existentem, modò sit paciscentium propria (nam res, aut jura aliorum in pactum utiliter deduci non possunt, nisi juxta dicta n. supr.) & possibilis; quia nemo potest ad impossibile obligari,

Tom. I.

Reg. nemo, de Reg. jur. in 6. sive sit impossibile de facto, v. g. ut quis non moriatur; sive de Lege. Sic impossibile dicitur, quod jure, licet solum humano, nobis sub culpa prohibitum est, ut notat Pirhing *de pact. n. 26. ex c. faciat 22. q. 2. junct gloss. V. quod potest. & L. filius, ff. de conditionibus institutionum*, ibi: *quæ contra bonos mores sunt: ne facere nos posse, credendum est.* Hinc juramentum super tali re præstitum, omnino irritum est, c. *ad nostram, de jurejurand.*

Hinc sequitur 1. pactum, in præjudicium juris alieni, irritum esse; quia jure naturali prohibitum est lædere jus alienum; 2. pactum Clericorum in præjudicium cultûs Divini, irritum esse, ex eadem ratione, Layman in c. *ex parte Constit.* quia est contra eorum vocationem; & cultus Dei est juris publici, cui non derogatur pactis privatorum; quod verum est, licet ejusmodi pactum à Papa confirmetur, arg. c. *ex parte*; quia confirmatio data *in forma communi*, non dat valorem actui, c. *cum dilecta, de confirm. utili, & c. 3.* pactum, etiam juratum, de hæreditate viventis, si absque illius consensu fiat, irritum esse, L. *ult. c. de pact.* Layman in c. *quoniam, de Constitut. n. 7.* ubi ait: *prædictam legem irritantem, esse talem non per rescissionem, vel impedimenti oppositionem: sed interpretationem, & declarationem.*

Ubi obiter not. legem irritantem, seu ipsum irritare, tripliciter sumi, 1. cum actus aliquis rescinditur; 2. cum impedimentum opponitur, quo stante res non fit validè; aut certa forma actûs præscribitur, qua non servata nulliter celebratur, 3. cum lex actum gestum declarat ex alio jure, vel capite, nullum esse. Lex irritans, primo, & secundo modo sumpta, nisi exprimat, non extenditur ad præterita; quia pacta, & contractus æstimari debent secundum leges, & consuetudines, *eo tempore vigentes*, quo initi sunt; tum quia contrahentes de futuris, & supervenientibus, cogitare non poterant; tum denique, quia jure, per contractum acquisito, privati non debent. Aliud est de lege irritante solum *per declarationem*. Nam hæc extenditur etiam ad præterita, ut notat Layman *cit. n. 6.* quia, qui jus declarat, non de novo condit; sed, quod ante

Ff ff

posi-